

ቅ. መጽሐፍ አብ ሕይወት ሥድራ ቤት

ቅ.መጽሐፍ አብ ሕይወት ሓንቲ ሥድራ ቤት ሓደ ፍሉይ ናይ ክብሪ ቦታ ክወሃብ ኣለዎ። ከመይ እቲ ሕይወት ዝህብ ቃል እግዚአብሔር፣ መልእክቲ እግዚአብሔር ንደቂ ሰብ ብከፊሉ ኣብ'ቲ ቅዱስ ጽሑፍ (ቅ.መጽሐፍ) ኢዩ ዘለ።

ቅ.ግረጎርዮስ ዓብይ (ብ595 ዓ.ም.) ንቅ.መጽሐፍ እንክገልጽ ከምዚ ይብል ነበረ፡- “ቅ.መጽሐፍ እንታይ ኢዩ? ካልእ ዘይኮነስ ናይ'ቲ ከኣሊ ኩሉ ኣምላክ መልእክቲ ንፍጡራቱ ኢዩ። እቲ ንጉሥ ሰማይ፣ እቲ ጎይታ ዓሌት ደቂ ሰብን መላእክትን፣ እዚ መልእክቲዚ ንዓካ/ኪ ንክትነብሮን ... ንክተናድዮን ኢሉ ኢዩ ልኪኩልካ/ኪ። ስለዚ መዓልቲ መዓልቲ ኣብ ልዕሊ ቃላት ፈጣሪካ ክተስተንትን እልምነካ/ኪ ኣሎኩ” ይብል ነበረ።

1. ቅ.መጽሐፍ ምንባብ ንድኅነትና ናይ ግድን ዲዩ?

ሓደ ሰብ ሓንቲ ጊዜ ኣብ መዓልቲ ጥራሕ እናበልዔ፣ ሳሕቲ ጥራሕ እናተሓጸበ፣ ከማኡ'ውን ኣይጽሕፍ ኣየንብብ ኮይኑ ክነብር ይክእልዮ። ግን እንታይ ዓይነት ሕይወት ይነብር? ንሓደ ክነብር (ትንፋሱ ሓሊዩ) ጥራሕ ዘይኮነስ፤ ጽቡቕ ሕይወት ክነብር ዝደሊ ሠለስተ ጊዜ ኣብ መዓልቲ ምብላዕ፤ ወትሩ ገጽካ ይኩን ሰውነትካ ምሕጸብ፤ ኣንቢብካን ጽሑፍካን ምክኣል ንድኅነት ናይ ግድንኪ እንተዘይኮነ፣ ኣገዳሲ፣ ኣድላዩ ኢዩ። ብዘይካኡ ሕይወቱ እንታይ ክመስል ከም ዝክእል ንምግማቱ ዘሸግር ኣይመስለንን። ስለዚ ምንባብ ቅ.መጽሐፍ ከኣ ኣብ ሕይወትና ናይ ግድን ኢዩኪ እንተ ዘይተባህለ ኣዚዩ ኣገዳስን ወሳንን ኢዩ። ብፍላይ ከኣ ኣብዚ ኣዚዩ ተለዋዋጥን፣ ብዙኅ መጋገዪ ነገራትን ባህልታትን ትምህርታትን ዘለዎ ዘመንና።

2. እምነት ካብ ምስማዕ'ዩ (ሮሜ 10:17)

ብመሠረቱ ቤተ ክርስቲያን ክተበሥር ዝተላእከት ማኅበርን፣ ሥድራ ኣምላክን ምኪና ወንጌላውያን ብንጹር ዝሕብሩና ነገር ኢዩ (ማቴ 28:19-20፤ ማር 16:14-20)።

- “ናብ ኩሉ ዓለም ኪዱ፣ ንብዘሎ ፍጥረት ከኣ ወንጌል ስበኩ” (ማር 16:15)።
- “ንሳቶም ድማ ወጺኦም ኣብ ኩሉ ሰበኩ፤ ጎይታ ከኣ ምስኣቶም ይዓይን፣ ነቲ ቃል'ውን ቦቲ ዜሰንዮ ተኣምራት የጽንዖ ነበረ። ኣሜን” (ማር 16:20)።
- “ወንጌል እንተ ሰበክኩ ዝምክሓሉ የብለይን፣ ምክንያቱ ክሰብክ ምዙዝ እየ፣ ወንጌል እንተ ዘይሰቢክ ግና ወይለይ” (1ቆሮ.9:16)።
- “ክርስቶስ ክሰብክ እምበር ከጠምቕ ኣይለኣክንን” (1ቆሮ 1:17)
- “ወንጌል ብምብህር ኣብ ክርስቶስ ኢየሱስ ዝወለድኩኩም ኣነ ኢዩ። ስለዚ ንኣይ ምሰሉ እናበልኩ እምዕደኩም ኣለኩ” (1ቆሮ 4:15)።

- “ብኩሉ ዓቕሊ ነቲ ቃል እናመሃርካ ብግዜን ብዘይጊዜን (ብጊዜ ራህዋን ብጊዜ ጸበባን)፣ ትጋህ፣ አረድእ፣ ገስጽ፣ ምክር” (2ጢሞ 4:2)።
- “እምነት ካብ ምስማዕዮ፣ እቲ ዝስማዕውን ቃል ክርስቶስዮ” (ሮሜ.10:17)።
- “ክይአመኑ ከመይ ኢሎም ሰሙ ክጽውዑ፣ ቃሉ ከይሰምዑከ ከመይ ኢሎም ክአምኑ፣ ሰባኪ እንተ ዘይተላኢኩሎምከ ከመይ ኢሎም ቃሉ ክሰምዑ። አእጋር እቶም ወንጌል (ሠናይ ዜና) ዜበስሩ ክንደይ ሰናይ ኢዮን” (ሮማ 10:14-15)።
- ሲኖዶስ አፍሪቃውን ነዚ ዝበልናዮ ሓሳብ መበገሲ ገቢሩ ከምዚ ይብል፡- “ሓላፍነት ምብሃር ወንጌል ንኩሎም አሕዛብ፣ እቲ መሠረታዊ ተልእኮ ቤተ ክርስትያን ኢዩ። ምብሃር ወንጌል ንቤተ ክርስትያን ቀንዲ ዝተሞላ ጸጋን ጸዋዕታን፣ ፍሉይ መለደአን ኢዩ። ቤተ ክርስትያን ንክተበሥር ኢያ እትነብር” (ቤተ ክርስትያን አፍሪቃ፣ EA,55)።

3. ስለምንታይ ንቅ.መጽሐፍ አብ ሥድራ ቤት ክነንብብ፣ ክነጽንዕ፣ ክንጽሊ፣ ክንካፈል የድልየና?

- ንጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ንክንፈልጦ (ሥራሑን ትምህርቱን)፤
- “ነቲ መዘና ዘይብሉ ፍልጠት ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ” (ፊል 2:8) ንክንመሃር። ምክንያቱ ቅ.ጀርም “ንቅ.መጽሐፍ ዘይምፍላጥ ንክርስቶስ ዘይምፍላጥ ኢዩ” ወይ “ድንቁርና ቅ.መጽሐፍ ድንቁርና ክርስቶስ ኢዩ” ይብሉና።
- ነፍሲ ወከፍ ሥድራ ብጸሎት ምስ እግዚአብሔር ክትሃረብን፤ ብንባብ ቅ.መጽሐፍ ከአ ንቃላቱ ጽን ክትብልን (ክትሰምዕን) ስለ ዝግብአ።
- ብሓፈሻ ድላይ አምላክ አብ ልዕሊ ሥድራ ቤትን፤ ትምህርቲ ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ብዛዕባ ሥድራ ቤትን ይመሃሩ።
- ክርስትያን ሥድራ ቤት ንኪዳና አብ ምሥጢር ክርስቶስ ንክትምሥርቱ፣
- ክርስትያናዊ መርዓ “ብጉይታ ኪከውን አለዎ” (1ቆሮ 7:39)።
- ተራ ወይ ሓላፍነት ሥድራ ቤት፣ ንውሉዓ ምንጪ ሕይወት ንክተመሓላልፍ ናይ ግድን ፍልጠት ቅ.መጽሐፍ ይሓትት ኢዩ።
- ፍሉይ ተራን ሓላፍነትን ክርስትያን ሥድራ-ቤት ወንጌል ምብሃር ኢዩ።
- ክርስትና አብ ገዛ፣ አብ ሥድራ ቤት ኢዩ ዝጀምር፤ ከመይ ሥድራ ቤት “ናይ ገዛ ቤተ ክርስትያን” ኢያ።
- አብ ነፍሲ ወከፍ ሥድራ ቤት ቅ.መጽሐፍ ክህሉን ፍሉይ ተራን ክብርን ከወሃቦን ንሕይወት እታ ሥድራ ቤት ክምግብን ፍሉይ ጸዕሪ ክግበር አለዎ።

4. ለበዋ ኣቦና ዮሐንስ ጳውሎስ 2ይ

በዚ መሠረት ኢዮም በዓል ጥዑም ዝክሪ ኣቦና ዮሐንስ ጳውሎስ 2ይ ኣብ ዝሓለፈ ዓመታት ኣብ ዝተፈላለ ኢጋጣሚታት ነዚ ዝስዕብ ኣገዳሲ ለበዋታትን ኣባታዊ ማዕዳን ዘመሓላለፉ፡-

- "ቃል እግዚአብሔር ምእንቲ ክፍለጥን፣ ክፍቀርን፣ ክስትንተንን፣ ኣብ ልቢ ኣመንቲ ክቅብን (ሉቃ 2፡19.51)፤.....ቅ.መጽሐፍ ካብ እዋን ንኡስ ዕ ድመኣም ጀሚሩ፣ ኣብ ኢድ ኩሎም ኣመንቲ ንምብጻሕ ልዑል ጻዕሪ ክግበር ኣሎም" (E.A, 58)¹
- "ብዝተሓደሰ ተገዳስነት ናብ ቅ.መጽሐፍ ንመለስ" (TMA, 40)²።
- "ምስማዕ ቃል እግዚአብሔር ሕይወት ዝህብ ርክብ ኮይኑ፣ ክምዕብል፣ ቅ. መጽሐፍ ኣብ ነፍሲ ወስፍ ስድራ ቤት ምህላዉ ብምርግጋጽ፣ በቲ ጥንታውን ወትሩ ሓዲሰን ዝኮነ መለኮታዊ ንባብ (Lectio Divina)፤ ካብቲ ቅ. ጽሑፍ፣ እቲ ንሕይወትና ዝሓትትን (ዝምርምርን)፣ ዝመርሕን፣ ዝጸርብን፣ ሕያው ቃል ብምውጻእ ክድንፍቕ ኣድላዪ ኢዮ" (NMI, 39)³።
- "ኣብ መሰርሕ ብሰራተ ወንጌል፣ ኣገልገልቲ ናይዚ ሕያው ቃል ንክንከውን፣ ንገዛእ ርእሰና ወትሩ ቃል እግዚአብሔር ክንምግብ የድሊ" (NMI, 40)⁴
- "ካብ ክርስቶስ እንደገና ንበገስ"

5. ዕላማ ምንባብን ምጽናዕን ቅ.መጽሐፍ

5.1. መንፈሳዊ ጥሜትናን ጽምእናን የዕግበልና፤

- "እኒሆ ኣነ ናብታ ሃገር ጥሜት ዝሰደለን መዓልታት ኪመጻ ኢየን። እዚ ጥሜትዚ ግና ንምስማዕ ቃል እግዚአብሔር እምበር ጥሜት እንጌራን ጽምእ ማይን ኣይኮነን። ... ቃለይ ቃል እግዚአብሔር ኪሰምዑ ናብዝን ናብትን ኪገቡዮ ኢዮም። ..." (ኣጥ. 8፡11-12)።
- "ካብቲ ኣነ ዝህቦ ማይ ዝሰቲ ግና፣ እቲ ኣነ ዝህቦ ማይ ኣብኡ ንዘለዓለም ሕይወት ዚፍልፍል ዓይኒ ማይ ኪኮንሉ ኢዮ እምበር ንዘለዓለም ኣይኪጸምእን ኢዮ" (ዮሐ 4፡14)
- "እግዚአብሔር ሕያዊይ ምኳኑ ካብ ጠዓምኩም፣ ብኣኡ ኣብ ድኅነትኩም ምእንቲ ክትዓብዩ፣ ከምቶም ሕጂ ዝተወልዱ ሕጻናት ነቲ ጽሩይ መንፈሳዊ ጸባ (ቃል እግዚአብሔር) ብሃግም" (1ጴጥ 2፡2-3)።

¹ . J.Paul II, *Ecclesia in Africa*, Post-Synodal Apostolic Exortation, Rome 1995, 58.
² . J.Paul II, *Tertio Millennio Adveniente*, Apostolic Letter, Rome 1994, 40.
³ . J.Paul II, *Novo Millennio Ieneunte*, Apostolic Letter, At the Close of the Great Jubilee of the year 2000, Rome 2001.
⁴ . Ibidem,

5.2. ነቲ ናብ ድንኳን ዘብጽሕ ጥበብ ይምህረና፤

ዓለማዊ ጥበብ አሎ። መለኮታዊ ጥበብ ከአ አሎ።።

“ካብ ሕፃንነትካ ጀሚርካ ነተን ቅዱሳት መጻሕፍቲ ትፈልጠን ኢካ። ንሳተን ንክርስቶስ ኢየሱስ ብምእማን ናብ ምድታን ኬብጽሕ ዝክእል ጥበብ ኪህባካ ይክእላ ኢየን። ከመይ እቲ ብመንፈስ ኣምላክ ዝተጻሕፈ ቅዱስ መጽሐፍ፣ እቲ ናይ ኣምላክ ሰብ ፍጹም፣ ንሰናይ ግብሪ ዘበለ ኣጸቢቐ ዝተዳለወ ምእንቲ ኪከውን፣ ንትምህርቲ፣ ንተግሳጽ ንምእራም፣ ቅኑዕ ናብራ ንምምሃር ይጠቅም ኢዩ” (2ጢሞ. 3:15-17)።

5.3. ኣብ ሕይወት ምስጢር ዓወት ይምህረና፤

- “ቃልካ መብራህቲ ንእግረይን ብርሃን መንገደይን ኢዩ” (መዝ. 119:105)።
- “ነቲ ኣብኡ ዝተጻሕፈ ምእንቲ ተጠንቂቕኻ ክትግብርስ መዓልትን ለይትን ኣስተንትኖ እምበር፣ ነዚ መጽሐፍ ሕጊ እዚ ካብ ኣፍካ ኣይትፍለዩ፣ ሽዑ መንገድካ ኪቐንዓካን ኪሰልጠካን ኢዩ” (ኢያሱ 1:8)።
- “ብጹዕ ሰብ ኢዩ፣ እቲ ንምክሪ ክፉኣት ሰባት ዘይሰምዕ፣ ብመንገዲ ኃጥኣን ከኣ ዘይከይድ፣ ኣብ ኣኬባ መላገጽቲ ድማ ዘይጽምበር፣ እኳ ደኣ ንሕጊ እግዚኣብሔር ብምእሃዝ ዚሕጉስ፣ ነቲ ሕጉውን ለይትን መዓልትን ዜስተንትኖ፣ ንሱ ክምታ ብብእዋኑ ፍሪኣ እትህብ፣ ቈጽላ ዘይነቅጽ፣ ኣብ ወሰን ወሓዚ ግይ ዝተተክለት ኣም ኢዩ፤ ዚገብሮ ኩሉውን ይሰልጠ” (መዝ 1:1-3)።

5.4. ብእምነት በርቲዕካ ንምዕባይ ይምህረና፤

- “እዚ ዝተጻሕፈ ከኣ ንሰካትኩም ኢየሱስ ንሱ ክርስቶስ ወዲ ኣምላክ ከም ዝኮነ ምእንቲ ክትኣምኑ፣ ኣሚንኩምውን ብሰሙ ሕይወት ምእንቲ ክትረክቡ እዩ” (ዮሐ. 20:31)።
- “እቶም ሰብ በረያ ካብቶም ኣብ ተሰሎንቄ ዚነበሩ ዝነበሩ ኣይሁድ ዝለበሙ ነበሩ፣ ነቲ ቃል ብምሉእ ልቦም ተቐበልዎ። እዚ ነገርዚ ከምኡ እንተኮይኑ ንኪፈልጡ ከኣ ቅዱሳት መጻሕፍቲ ኣብ ጸጽባሕ ይምርምሩ ነበሩ። ስለዚ ብዙኃት ካብኣቶም ኣመኑ፣ ካብቶም ግሪካውያን ድማ ብዙኃት ክቡራት ኣንስትን ግሪካውያን ሰብኡትን ኣመኑ” (ግ.ሐ. 17:11-12)።

5.5. ከመይ ጌርና ንኃጢአት ከም እነሸንፍን፣ መንፈሳዊ ሕይወት ከም እንነብርን ይምህረና፤

- “ኑቲ ዝገብሮ ኣይፈልጦን ኢየ፣ ከመይ ኑቲ ዝጸልኦ ኢየ ዝገብሮ ዘሎኩ እምበር፣ ኑቲ ዝደልዮ ኣይኮንኩን ዝገብሮ ዘሎኩ ... ሠናይ ንምግባር ደኣ ድልዮት ኣሎኒ’ምበር ምግባር ሠናይሲ የብለይን። ኑቲ ክገብሮ ዝደልዮ ሠናይ ዘይኮነስ፣ ኑቲ ክገብሮ ዘይደልዮ ነገር ኢየ ዝገብሮ ዘሎኩ” (ሮሜ 7:15-19)።
- “ከመይ ጌሩ ኢዩ ሓደ መንእሰይ ንሕይወቱ ብገጽሕና ኪሕልዎ ዝክእል? ትእዛዝካ ብምሕላው ጥራይ ኢዩ። ... ንኣካ ምእንቲ ኪይብድልሲ፣ ንሕግካ ኣብ ልቦይ ዓቕርክዎ” (መዝ. 119: 9,11)።

5.6. ንሓቂ (ንምዕቃብን/ንምክልካልን)፣ ንጌጋ ንምንጸግን ይምህረና፤

- “መጻሕፍቲ ኮነ ኃይሊ ኣምላክ ሰኣን ምፍላጥኩምዶ ኣይኮነን ትጋዬ ዘሎኩም?” (ማር. 12:24)
- “ኩሉ’ቲ ብመንፈስ ኣምላክ ዝተጸሕፈ ቅ.መጽሐፍ ንምእራም፤ ቅኑዕ ናብራ ንምምሃር ኢዩ ዝጠቅም” (2ጢሞ. 3:16)።
- “ንክርስቶስ ብልብኩም ከም ጎይታ ቀድስዎ። ብዛዕባ እታ ኣባካትኩም ዘላ ተስፋ ንዚሓተኩም ዘበለ ምላሽ ምሃብ ምእንቲ ክትክእሉ ኩሉ ሳዕ ድልዎት ኩኑ። ግናክ ብለውሃትን ብክብርን ግበርዎ” (1ጴጥ. 3:15)።

5.7. ብከመይ ንክርስቶስ ክንምስክር ከምእንክእል ይምህረና

- “ከመይ ኩሉ’ቲ ብመንፈስ ኣምላክ ዝተጸሕፈ ቅዱስ መጽሐፍ፣ እቲ ናይ ኣምላክ ሰብ ፍጹም፣ ንሰናይ ግብሪ ዘበለ ኣጸቢቐ ዝተዳለወ ምእንቲ ኪከውን፣ ንትምህርቲ፣ ንተግሣጽ፣ ንምእራም፣ ቅኑዕ ናብራ ንምምሃር ይጠቅም ኢዩ” (2ጢሞ. 3:16-17) ዝብለና።
- “ደጊምሲ ባዕላትና ሰሚዕና ደኣ እዚ ሰብ ብሓቂ ክርስቶስ መድኅን ዓለም ምኃኑ ፈሊጥና እምበር ብዘረባኪ ኣይኮንናን እንኣምን ዘሎና” (ዮሐ. 4:42)።
- “ብዛዕባካ ብእዝነይ ሰሚዖ ነይረ፣ ሕጂ ግና ብዓይነይ እርእየካ ኣሎኩ፣ ስለዚ ንርእሰይ እፍንፍን ኣሎኩ፣ ኣብ ሓመድን ሓመኩሽትን ኮይነ ከኣ እንላሕ ኣሎኩ” (ኢዮ. 42:5-6)።

6. ብግልካ ወይ ምስ ስድራካ ቅ.መጽሐፍ ንምንባብን ንምስትንታንን ንምጽላይን ዝሕግዝ ኣገባባት

ሰብኣይን ሰበይትን እቶም ብጹሓት ኣባላት ሥድራ ቤትን ዝተፈላለዩ ኣገባብ ኣጸናንዓ ወይ ኣስተንትኖ ቃል እግዚአብሔር ተጠቂሞም ብግልን ብኃባርን ንቅ.መጽሐፍ ከንብቡን፣ ከጽንዑን፣ ሓድሓድ ክካፈሉን፣ ክጽልዩን ይግብኡም።

አብዚ መሥርሕዚ እቶም አቐዲሞም ብግሎም ዘጽንዕዎ ኢዮም እቶም ብዝበለጸ ምስ ካልኣትውን ዘጽንዕዎ፣ እቶም አቐዲሞም ንበይኖም ዝጸልዩ ኢዮም፣ ብዝበለጸ ምስ ካልኣት ከኣ ክጽልዩ ዝክእሉ። ሰለዚ እቲ ናይ ኃባር ኃባብን ኣስተንትኖን ጸሎትን ብግሊውን ክግበር ጽቡቕ ኢዩ።

6.1. 1ይ - ኣገባብ ኣስተንትኖ ቃል ኣምላክ ብግልካ

1. ምንባብ፡ ክሳብ ነቲ ጽሑፍ ብጽቡቕ እትርድኦ ደጋጊምካ ኣንብቦ። እቲ እተንብቦ ክፍሊ፣ ሓደ ምዕራፍ ክኸውን ይክእል፣ ወይ ገለ ቊጽራታት ናይቲ ምዕራፍ ጥራሕ ክኸውን ይክእል።

2. ኣስተንትኖ፡ ብዛዕባቲ ዘንብብኩዮ ክትሓሰብን ክተስተንትንን ጀምር። እዚ ዝስዕብ ሕቶታት ንኣስተንትኖካ ፍረ ብዘለዎ ኣገባብ ንምጥቃም ክሕግዞካ ይክእል ኢዩ።

ሀ) ኣብዚ ዘንብብኩዎ፡-

- ክክተሎ ዝግብኣኒ ኣብነት ኣለዎደ?
- ክእርግ ወይ ካብኡ ክርሕቕ ዝግብኣኒ ጌጋክ ኣለዎደ?
- ክእዘዞ ዘሎኒ ትእዛዝካ ኣለዎደ?
- ክምልሶ ዘሎኒ ሕቶክ ኣለዎደ?
- ክኣምኖ (ክቕበሎ) ዘሎኒ ተስፋዶ ኣሎዎ?
- ክንስሓሉ ዘሎኒ ኃጢአትዶ ይሕብረኒ ኣሎ?
- ብዛዕባ እግዚኣብሔር፣ ብዛዕባ ሕይወት፣ ብዛዕባ ዓለም ክኣምኖን ክፈልጦን ዘሎኒ ትምህርቲክ ኣለዎደ?

ለ) ካብዛ ንባብ እዚኣ ዝተመሃርካዎ ቀንዲ ትምህርቲ ኣየነይቲ ኢያ? ኣበየነይቲ ቊጽራ ወይ ቊጽራታትክ ብዝያዳ ተገሊጸ ኣላ? ነዛ ቊጽራ እዚኣ ብርእስካ ክተጽንዓን ክትዝክራን ጽዓር። ከመይ ንወትሩ ክትጠቕመካ እያ።

3. ምጽላይ፡ ኣብ ልዕሊቲ ካብቲ ንባብ ዝረከብኩዮን ዝተመሃርኩዮን ጦብላሕታታት ጸሊ። ብዝያዳ ንምርዳኡ ይኩን ንምጥራዩ።

6.2. 2ይ - ኣገባብ ኣስተንትኖ ቃል ኣምላክ ምስ ሥድራ ቤት

እዚ ዝስዕብ ኣገባብ ምስ ጋንታ ወይውን ምስ ቋልዑካ ኮንካ ኣብ ሥድራ ቤት ክግበር ይከኣል።

1ይ- ደረጃ፡- መክፈቲ ጸሎት ወይ መዝሙር ተገብር፤

2ይ- ደረጃ፡- “በሉ ነቲ እግዚአብሔር በዚ ክንብብ ዘሎና ቅ.መጽሐፍ ክብለና ዘለዎ ብምስትውግል ንስምዓኖ” ዝብል ሓጺር መእተዊ ወይ ካልእ ንግኡ ዝመስል ጌርካ ንምስማዕ ምስንዳው።

3ይ- ደረጃ፡- ካብቶም ወለዲ ሓደ ነቲ ዝተነበበ ክፍሊ ብሕጽር ዝበለ አገባባ ነቲ ቀንዲ መልእክቲ እናነጸረ ይደግሞ።

4ይ- ደረጃ፡- እቶም ቆልዑ ዝተረድኡዎን ዘይተረድኡዎን ንምርግጋጽ 2 ወይ 3 ሕቶታት ምሕታቶም። ወይውን እቶም ቆልዑ ብዛዕባቲ ዝተነበበ ሕቶ እንተለዎም ንክሓቲን፤ ብናቶም አገባብን ቋንቋን ነቲ ታሪክ ንክደግምዎ ምትብባዖምን ዕድል ምሃቦምን።

5ይ- ደረጃ፡- ድኅሪ አስተንትኖን ምክፋል ሓሳብ ሓድሓድን ኩላ እታ ሥድራ ንሓንቲ አገዳሲትን፤ ነቲ ቀንዲ መልእክቲ ሓዛ አላ ዝብልዎን ጠቕሲ ክሸምድድዎ (ብርእሶም ክሕዝዎ) ጽቡቕ ኢዩ።

6ይ- ደረጃ፡- መዕጸዊ ጸሎት ወይ መዝሙር።

ለቡ፡- አብ ኩሉዚ መስርሕዚ ነቲ ዕለት ዕለት ዘንባብካዮን ዘሕደረልካ ጠብላሕታን፤ ዝተመሃርካዮን፤ ዝገጠመካ ጸገማትን እተመዝግበሉ ጥራዝ ወይ ኣጀንዳ ምሓዝ ኣዚዩ ሓጋዚ ኢዩ።

6.3. ገለ ካብቶም አብ ሥድራ ቤት ከም መጀመሪ ምስ ቆልዑካ ኮንካ ክተንብቦም እትክእል ክፍሊታት ቅ.መጽሐፍ እዞም ዝሰዕቡ ከም አብነት ክነቕርብ ንክእል።

ኤፌ. 5:11-33	ዮሐ 15:1-10
ቈላ 3:12-21	ያዕ 5:7-20
ፊል 2:1-6	ሉቃ 11:1-13
1ቆሮ 13:1-7	ሉቃ 15:11-31
ዕብ 13:1-6	ሉቃ 2:41-51
ኤፌ. 4:17-32	ሮሜ 12:1-21
2ጢሞ 3:12-17	

6.4. ብተወሳኪ እዞም ዝሰዕቡ ንቆልዑ ምክሪ ዝህቡ ክፍሊታት'ውን ክንውስክ ንክእል፤

1ዓሙ 3:1-21	ማቴ 21:28-32	ምሳሌ ክልተ
ምሳሌ 1:7-9	ደቂ	
ሢራክ 3:1-9	መክ 12:13-14	
ሉቃ 18:15-17	መዝ 37	ከፋፊልካ ክንብብ
ማቴ 19:13-15	ይከአል፤	
ማር 10:13-16	መዝ 119 ”	

መዝ 139 ”

እዚ ገለ ካብቲ ንመጀመሪ ክሕግዘና ዝክእል ማለት እምበር ቅ.መጽሐፍ ብምልኡ ንምንባብ ክንጽዕር የድሊ። ከምይ መልእክቲ እግዚአብሔር ኣብ ምሉእ ቅ.መጽሐፍ ከምዘሎ ምግንዛብ ጽቡቕ ኢዩ።

7. ንሕጻናት ከመይ ጌርና ኢና ቅ.መጽሐፍ እነለማምዶም?

ወለድን እቶም ብጹሓት ኣባላት ሥድራ ቤትን ቡብተርታ ነቶም ናእሽቲ ከም ኣወሃሃህድቲ ወይ መራሕቲ ናይ ኮይኖም ክሕግዙዎም ኣለዎም። ኣቲ ዕላማ ነቶም ናእሽቲ ካብ ንእስነቶም ቅ.መጽሐፍ ትምህርትን መሪሕነትን ብምሃብ ኣብ ቅ.መጽሐፍን ትምህርቲ ቤተ ክርስቲያንን ዝተመሥረተ ድልዳል ክርስቲያናዊ ሕይወት ከማዕብሉ ምሕጋዝ ኢዩ። ንሕጻናት ካብ ንእስነቶም ምስ ቅ.መጽሐፍ ክላለዩን፣ ብኣኡ ክምርሑን፣ ናይ ቃል እግዚአብሔር ጥዑይን ቅኑዕን ኣተና ከጥርዩን ምምራሖምን ምርኣዮምን የድሊ። ከመይ “ቆልዓ ብንኡሱ ቆርቦት ብርሑሱ” ምዃኑ ኩልና እንፈልጦ ኢዩ። በዚ መሠረት ኢዩ መጽሐፍ ምሳሌ “ንቆልዓ እታ ክከደላ ዚግብኣ መንገዲ ኣላምዶም ምሉእ ሕይወቲ ካብኣ ኣይኬልግሰን ኢዩ” (22:6) ይብለና። ስለዚ ቆልዑ ወትሩ ኣብ ቤቶም ቃል እግዚአብሔር ዝሰምዑሉ ኣገባብ ምፍጣር ኣዚዩ ጠቓሚ ኢዩ።

- 7.1. ቅ.መጽሐፍ ታሪክ ምንጋር፤
- 7.2. ምስ ኩነታት ሕይወት ዝተዛመደ ኣቀራርባ ምጥቃም

8. ክትጥንቀቅሉ ዘሎካ ጌጋታት

ካብቲ ብዙሃ ሰለስተ ጌጋ ርድኢታት ምውጋድ ኣገዳሲ ኢዩ።

- 8.1. **ንቅ.መጽሐፍ ብምሰማዕ (dictation) ዝተጻሕፈ ጌርካ ምርጻእ።**
- 8.2. **ንቅ.መጽሐፍ ቃል ንቐሉ ምውሳድ።**
- 8.3. ቅ.መጽሐፍ መንምን ድላይካ እትገብርን እተብሎን ነገር ኣይኮነን።
- 8.4. ድኅነት ናይ ሓደ ሰዓት ወይ መዓልቲ መስርሕ ኣይኮነን፤ “ድጊን ኢየ፣ ንጉይታ ረኪቦሎ ኢየ፣ ዘሕድጌ የቢላይን እንተ ኃግእኩ እንተ ዘይኃግእኩ ፍልልይ የቢሉን። ግብረይ ንድኅነተይ ክንክየሉን ክውሰከሉ ዝክእል ነገር የቢሉን። ድሮ ጉይታ ዕዳይ ክፈሉለይ ኢዩ.....” ወዘተ።
- 8.5. ቃል እግዚአብሔር ንበይኑ ጌርካ፣ ካብ ሕይወትን ሥርዓተ ኣምልኮን ምስጠራትን፣ ኣገልግሎት ፍቕርን ክንጸል የቢሉን።

ስለዚ ሓደ ሚዛን ዝሓለወ ርክብ ሥድራ ቤትን ቅ.መጽሐፍን ንክትሃንጽ፣ ቃል ኣምላክ ማለት ኢየሱስ ክርስቶስ ማለት ምዃኑ ወይ ርክብ ምስ ቃል ኣምላክ ማለት ርክብ ምስ ኢየሱስ ክርስቶስ ማለት ርክብ ምስ ሓደ ሕያው ኣካልን፣ ርክብ ናይ

ሕይወትን ምኪኑ ምርዳእ። እቲ ቃልን እቲ ሕይወትን ነንሕድሕዱ ዝመጋገብን ዝተተሓሓዘን ክኸውን ኣለዎ።

9. ከመይ ገቢርና ክነንብቦ ይግባእ?

- 9.1. ነቲ ጽሑፍ ብክብሪ ምንባቡ ይግባእ፤
- 9.2. ካብ ሕይወት ተበጊሶካን ምእንቲ ሕይወትን ምንባቡ ይግባእ፤
- 9.3. ኣብ ቤተ ክርስቲያን ምስ ቤተ ክርስቲያን ምንባቡ ይግባእ።
- 9.4. ብእምነት ተንቀሳቂሶካን ተመሪሕካን ምንባቡ ይግባእ፤

10. ካቶሊካዊ መምርሒ ኣተረጓጎማ ቅ.መጽሐፍ

10.1. እቲ ጽሑፍን ሰፊሩን (ዝርከበሉ ክፍሊ)፡ ዓይነት ወይ ኣገባብ ኣጸሓሕፋኡን ኣብ ግምት ምእታው፤

10.2. ትሕዝቶን ኃድነትን ቅ.መጽሐፍ ምክባር፤

ንኣብነት - ማቴ 26፡26-28 (ምስራዕ ቅ.ቁርባን) ምስ ዩሓ 6 (ኣስተምህሮ ብዛዕባ ቅ.ቁርባን)፤ 1ቆሮ 11፡23-27 (ኣፈጻጽማ መኣዲ ቅ.ቁርባን) ተተሓሓዙ ክርኣን ክትርጎምን ኣለዎ። እዚ ጥራሕ ዘይኮነ ገና ነዚ ክፍልታትዚ ንምርዳእ ዝሕግዝ ካልእ ካብ ብሉይ (ዘጽ 12፡23-27, 24፡8፤ ኢሳ 25፡6-9፤ መዝ 23፡1-5 ...ወዘተ) ይኹን፤ ካብ ሓዲስ (ማር 14፡22-26፤ ሉቃ 22፡14-23፤ ዕብ 9፡18-22 ...ወዘተ) ክነንብብ ይከኣል።

10.3. ምስ ዓንቀጽ እምነት ምውድዳሩ ምትሕሓዙን የድሊ፤

10.4. ቋንቋ ቅ. መጽሐፍ ቃል ንቓሉ ክውሰድ የቢሉን፤

ንኣብነት፡-

- ማቴ 5፡29፤ “ዓይንካ እንተ ኣሰሓተትካ በጥቀላካ ደርብያ ...”፤
- ማቴ 19፡23-24 “ሃብታም ናብ መንግሥተ ሰማይ ካብ ዝኣቲስ ገመል ብዓይኒ መርፍእ ክሕልፍ ይቐልል...”፤
- ሉቃ 14፡26፡- “ናባይ ዝመጽእ እንተሎ'ሞ፡ ኣቡኡን ኣድኡን፡ ሰበይቲን ደቁን፡ ኣጎዋቲን ኣኃቲን፡ ሕይወቲ ከይተረፈት እውን እንተ ዘይጸልኣ፤ ወደ መዝሙረይ ክኸውን ኣይክእልን ኢዮ። ተመሳሳሊ ሓሳብ ከኣ ኣብ ማቴ 10፡37-39 ርኣ።

➤ ሉቃ 17:6፡ “ክንዲ ፍረ ኣድሪ እትኣክል እምነት እንተ ትህልወኩም ነዚ ሳግላ ተመንቀሩሳካ አብ ባሕሪ ተተክል ምበልኩምኖ ንሱ ከኣ ምተኣዘዘኩም ነይሩ”።

10.5. ብሉይ ኪዳን፡ ብመንጽር ክርስቶስን ሓዲስ ኪዳንን ክትርጎም ኣለዎ፤

ከም መዝ 137:8-9 ዝኣመሰሉ ጽሑፋት ምስ ክርስቶስን ምስ ሓዲስ ኪዳንን ክርኣ ኣለዎ። ምስኡ ተራኢዩ ዘይጋጠም እንተ ኮይኑ ድካምነት ሰብ ዘመክትን፡ ባህልን መንፈስን ደቂ እዋኑ ዝገልጽን፤ ብክርስቶስ ምልኣት ዝረከበ ዝመሓየሽ ምኳኑ ምግንዛብ የድሊ። ንመምሃርን ነቲ ናይ'ቲ እዋን ኣተሓሳስባ ክንርዳእ ዝሕግዘናን መለበምን ደኣ እምበር፤ ሎሚ ክንምርሓሉ ዝግባእ ኣይኮነን። እግዚአብሔር ንሕዝቡ ካብ ከምኡ ዝኣመሰለ ኣተሓሳስባ፡ ኣውጺኡን ኣታቲዩን ናብ ምልኣት ሓቂ ከም ዘብጽሖ ንክንፈልጥ ዝሕግዘና ጥራሕ ኢዩ። ስለዚ ብመንጽር ሕይወትን ትምህርትን ክርስቶስ ክርኣ ኣለዎ።

**“እግዚአብሔር ሠናይን ቅኑዕን ኢዩም፣
ንኃዋኣን መንገዱ ኪምህርም ኢዩ፤
ንሱ ንትሑታት ብቅኑዕ መንገዱ ይመርሖም፤
ፍቓዱ ከኣ ይምህርም፤
እግዚአብሔር ነቶም ኪዳኑ ዚሕልዉን፣
ከም ትእዛዙ ዚነብሩን፣
ብሓቅን ብፍቕርን ይምህርም”
(መዝ 25:8-10)።**